

Dosarul nr. 2r-607/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. V. Muntean)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de Igor Mocan

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva încheierii din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov

constată:

La data de 27 decembrie 2016, Igor Mocan și Iurii Cvilencov au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 7, 38 alin. (1), 59 alin. (4), 85 alin. (4), 138 alin. (5), 166, 167 CPC, Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 6 CEDO, reclamantii au solicitat constatarea încălcării dreptului lor la examinarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea din bugetul de stat în beneficiul lor a prejudiciului moral cauzat în sumă de 50000 lei pentru fiecare, precum și repararea prejudiciului material.

Prin hotărârea din 27 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 28 februarie 2017, Igor Mocan și Iurii Cvilencov au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 27 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani.

Prin încheierea din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Igor Mocan și Iurii Cvilencov, comunicat apelanților Igor Mocan și Iurii Cvilencov despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, acordându-le pentru aceasta un termen de 10 zile de la data recepționării încheierii.

La data de 3 aprilie 2018, Igor Mocan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 27 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani.

Prin încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov.

A fost prelungit pentru apelantul Iurii Cvilencov termenul pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și instituit pentru apelantul Igor Mocan termen pentru traducerea cererii de apel motivate depusă la 3 aprilie 2018 în limba de stat, stabilindu-i un termen de 15 zile din momentul comunicării prezentei încheieri.

La data de 6 iunie 2018, Igor Mocan a declarat recurs împotriva încheierii din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate.

În motivarea recursului a invocat că încheierea recurată a fost emisă cu încălcarea normelor procedurale.

A subliniat că în încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău se conțin elemente de discriminare pe criterii de limbă, naționalitate, origine și apartenența la minoritățile naționale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 3 aprilie 2018, fiind recepționată la data de 30 mai 2018, fapt ce se confirmă prin cererea anexată la materialele pricinii (f. d. 100).

Astfel, recursul declarat la data de 6 iunie 2018, se consideră este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, după ce examinează recursul împotriva încheierii, instanța de recurs îl poate respinge și poate menține încheierea.

După cum denotă actele cauzei, la 28 februarie 2017, Igor Mocan și Iurii Cvilencov au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 27 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani (f. d. 63).

Ca urmare, prin încheierea din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Igor Mocan și Iurii Cvilencov, comunicat apelanților Igor Mocan și Iurii Cvilencov despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, acordându-le pentru aceasta un termen de 10 zile de la data recepționării încheierii (f. d. 72-73).

La 3 aprilie 2018, Igor Mocan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 27 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, solicitând

admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 81-84).

Iar prin încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov.

A fost prelungit pentru apelantul Iurii Cvilencov termenul pentru lichidarea neajunsului indicat în încheierea din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și instituit pentru apelantul Igor Mocan termen pentru traducerea cererii de apel motivate depusă la 3 aprilie 2018 în limba de stat, stabilindu-i un termen de 15 zile din momentul comunicării prezentei încheieri (f. d. 93-95).

Se va menționa că încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost contestată doar de către Igor Mocan.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel în partea contestată, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca întemeiată soluția instanței de apel adoptată prin actul de dispoziție în partea contestată.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs va reține prevederile art. 368 alin. (1) CPC, *în vigoare la acel moment*, care stipulează că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin. (3) CPC, înscrisurile redactate într-o limbă străină se depun în traducere certificată în modul stabilit de lege.

Raportând la caz normele citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că instanța de apel corect a lăsat fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan, or, apelantul nu a prezentat cererea de apel motivată în limba de stat sau în traducere certificată în modul stabilit de lege.

Din aceste considerentele, instanța de recurs apreciază că instanța de apel justificat a acordat apelantului un termen de 15 zile din momentul comunicării încheierii contestate pentru traducerea în limba de stat a cererii de apel motivate depusă la 3 aprilie 2018.

Totodată, instanța de recurs apreciază ca fiind lipsite de substanță argumentele recurentului, precum că în încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău se conțin elemente de discriminare pe criterii de limbă, naționalitate, origine și apartenența la minoritățile naționale.

Or, Constituția Republicii Moldova consfințește în art. 13 alin. (1) și (4) că limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine. Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică.

Mai mult că și art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Totodată, prevederi similare celor menționate se conțin și în art. 24 alin. (4) CPC, potrivit căruia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Aici instanța de recurs va menționa Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 5 decembrie 2013 privind interpretarea articolului 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, care, în pct. 107, care statuează că Declarația de Independență operează cu termenul de limba română ca limbă de stat a statului nou - creat Republica Moldova, iar În sensul Preambulului Constituției, Declarația de Independență a Republicii Moldova face corp comun cu Constituția, fiind textul constituțional primar și imuabil al blocului de constituționalitate, astfel că, în cazul existenței unor divergențe între textul Declarației de Independență și textul Constituției, textul constituțional primar al Declarației de Independență prevalează.

Drept urmare, este indubitabil că sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale – limba română, și impune o condiție sine qua non ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu conține dispoziții cu privire la limba utilizată în fața tribunalului, ci impune asigurarea gratuită, atunci când este cazul, a unui interpret.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează faptul că discuțiile referitor la accesul în justiție trebuie să se poarte în sfera legislației procesuale, care constituie legislația specială, nu în cea a unor legi generale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ opinează că, întrucât judecarea cauzelor civile se desfășoară în limba de stat (art. 24 alin. (1) CPC), cererile de chemare judecată nu vor putea fi depuse în instanța de judecată într-o altă limbă.

Așadar, cererea de chemare în judecată redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducerea acesteia realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii de chemare în judecată formulată într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

În cauza *Ivanov versus Finlanda* din 29 mai 2002, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngrădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Mai mult decât atât, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră imperioasă Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova și a articolului 4 alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale (sesizarea nr. 9a/2018), prin care inter alia s-a constatat desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la

funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Conjunctura relevată profilează justetea concluziei instanței de apel de a lăsa fără curs cererea de apel motivată declarată de Igor Mocan din motiv că aceasta nu este redactată în limba de stat și în care se desfășoară procedura civilă, acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea acestui neajuns.

În consecință, instanța de recurs reiterează netemeinicia recursului declarat de Igor Mocan, inclusiv și dat fiind faptului că acesta nu arată niciun temei ce ar indica la ilegalitatea încheierii contestate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea contestată a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural civil, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea instanței de apel în partea prin care a fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan și instituit pentru apelantul Igor Mocan termen pentru traducerea cererii de apel motivate depusă la 3 aprilie 2018 în limba de stat, stabilindu-i un termen de 15 zile din momentul comunicării prezentei încheieri.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Igor Mocan.

Se menține încheierea din 3 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea prin care a fost lăsată fără curs cererea de apel depusă de Igor Mocan și instituit pentru apelantul Igor Mocan termen pentru traducerea cererii de apel motivate depusă la 3 aprilie 2018 în limba de stat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean